

Mailender László És Kisfia, Frigyes

A kép 1934-ből való, az apám van rajta és az öcsém [Mailender Frigyes], aki itt öt éves.

Az öcsém 1929. november huszonkilencedikén született. Borzasztó beteges volt. Kétéves koráig huszonegyszer szúrták fel a fülét. Olyan beteg volt, hogy a Bródyban [Bródy Adél gyermekkórház, ma Orvostovábbképző Intézet. -- A szerk.] már kitették a fürdőbe, hogy hát a gyerek meg fog halni. Akkor anyám hazahozta az albérletbe, hársfateát adott neki, mindent kipróbált, s megmaradt az öcsém.

Az anyám minden péntek este gyertyát gyújtott. Ő tudott áldást mondani a gyertyákra. Zsinagógába minden hosszúnappor [Jom Kipur] elmentünk, de csak azért, mert anyám elhajtott minket. A szüleim böjtöltek is, de csak azért, mert anyám ragaszkodott hozzá. Nem ettek még annyit sem, mint máskor. Elmentünk a templomba, mi, gyerekek kint játszottunk. Nagyon szép templom volt a Cserkesz utcában, az öcsém bár micvója is ott volt. Szegény apámnak úgy kellett

megtanulnia azt a szöveget, el kellett neki mondania héberül.

Amikor a bár micvó volt, az anyám meghívta a leánykori barátnőjét. Elmentünk a templomba. Azt tudom, hogy az öcsémnek egy vedlett Bocskai-kabátja volt, mert akkor mindenki azt hordott, borzalmas toprongy volt. De a bár micvóra vettek neki új ruhát meg új cipőt. Az természetes volt, anyám szégyellte volna magát, ha nem új ruhában ment volna a bár micvóra az öcsém.

Az öcsém már Kőbányán, a Maglódi úti Általános Iskolába [akkor: elemi népiskola] járt. Anyámék féltették a Wesselényi utcába, a zsidó elemi iskolába járatni, mivel messze volt, és akkor már [az 1930-as évek második felétől] nagyon zsidóztak. Az én életemben mindig nagyon zsidóztak. A szüleim nem akarták, hogy kövekkel megdobálják az öcsémet.

Anyám az öcsémmel együtt bement a csillagos házba. Most már tudom, hogy hazajött, mert nem érezte jól magát a csillagos házban, összeveszett az unokanővéreméssel. Útközben fogták el az Új köztemetőnél. Anyámról és a testvéremről sehol nem jelent meg semmi, pedig mindenütt kutattuk. A Vöröskeresztbe is elmentem, semmi nyom nem volt, egyedül annyi, hogy az öcsémnek valami osztálytársa még látta őt kint, Auschwitz mellett 1944 őszén. Akkor még jött egy tél, és ez volt az utolsó nyom, ez is csak a testvéremről. Nem jött vissza, tizenöt éves volt.